ODSHERRED KOMMUNE

Odsherred Kommune
Nyvej 22
4573 Højby

13. december 2022

Dispensation til oprensning af sø og rydning af krat

Odsherred Kommune ønsker at oprense en sø og at rydde krat omkring og i søen. Søen er beliggende på matrikel 1t Ellinge Hgd., Højby på adressen Grønstræde 3A og 3B, 4573 Højby. Søen har et areal på cirka 600 m^2, arealet, der skal ryddes, udgør i alt cirka 3.000 m^2. Søens beliggenhed fremgår af bilag 1.

Kommunens dispensation er nødvendig, da projektet berører et naturområde, der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, stk. 1 jf. lovbekendtgørelse nr. 1392 af 4. oktober 2022 om naturbeskyttelse.

Afgørelse
Odsherred Kommune giver hermed dispensation til at oprense søen i henhold til § 65, stk. 2 i naturbeskyttelsesloven. Vilkår for dispensationen ses i næste afsnit.

Der er en klagefrist på 4 uger fra modtagelsen af dette brev, og dispensationen træder først i kraft, når klagefristen er udløbet. Se bilag 3, hvis du ønsker at klage over denne afgørelse.

Hvis der bliver klaget til Miljø og Fødevareklagenævnet over afgørelsen, skal nævnet tage stilling i sagen, før dispensationen kan udnyttes, jf. § 87 i naturbeskyttelsesloven.

Dispensationen falder bort, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år fra datoen på dette brev, jf. § 66, stk. 2 i naturbeskyttelsesloven.

Vilkår for dispensationen
Dispensationen er meddelt på følgende vilkår:

1. Af hensyn til søens dyre- og planteliv må oprensning kun foretages i perioden 1. august til 1. marts.

2. Der må kun fjernes aflejret materiale og uddybning må højest være på 0,5 m.

3. Bredder og bund må i gennemsnit ikke gøres stejlere end 1:7 og ingen steder stejlere end 1:5.

4. Søen må ingen steder blive dybere end 1 m.

5. Det opgravede materiale skal udlægges på det område, som fremgår af Figur 2 i bilag 2, i et højst 25 cm tykt lag eller bortkøres.

6. Der må ikke fodres for vildt i søen eller nærmere end 10 meter fra søen.

7. Der må ikke udsættes andefugle, krebs eller fisk i søen.

8. Søen skal efter oprensningen henligge i naturtilstand.

9. Der må ikke opsættes redehuse, hegn (dog undtaget kreaturhegn) eller lignende.

10. Der må ikke plantes vedplanter på sydsiden af søen og krattet på de øvrige sider skal henligge i naturtilstand.

11. Arbejdet skal afsluttes senest 3 måneder efter, at det er påbegyndt.

Forhold til andre myndigheder
Hvis der bliver fundet arkæologisk materiale (stensamlinger, mørk jord, knoglerester eller potteskår eller lignende) ved bygge- eller anlægsarbejdet, skal arbejdet standses med det samme. Fundet skal straks anmeldes til Museum Vestsjælland på tlf. 25 52 83 83.

Hvis der under oprensningen konstateres en forurening af sedimentet, skal kommunen underrettes på vand@odsherred.dk. Er der tale om en akut eller større forurening, skal kommunen kontaktes på tlf. 59 66 66 66. Konstateres akut eller større forurening uden for telefonens åbningstid, skal underretning ske til beredskabets vagtcentral på tlf. 44 22 71 12.

Hvis der ændres ved dræn og grøfter, eller vandets afløb fra ejendommen ændres, skal der søges om tilladelse hertil hos kommunen. Hvis der tilføres dræn- eller grøftevand fra omkringliggende arealer eller der er forbindelse med andre vandløbssystemer, skal der være en dyrkningsfri bræmme på mindst 2 m omkring søerne, jf. § 69 i vandløbsloven.

Fremtidige ændringer af søen vil kræve yderligere dispensation fra kommunen.

Vurdering
Kommunen har i sin behandling af sagen lagt vægt på at:

- Søen efter oprensningen vil være et bedre levested for dyr og planter tilknyttet mindre søer og vandhuller
- Søen vil blive et bedre ynglested for stor vandsalamander og muligvis også spidssnudet frø
- Der stadig vil være store områder med fugtigt krat/skov, der kan benyttes som rasteområde for stor vandsalamander
- Rydningen ikke vil skade levesteder for andre bilag IV-arter
- Projektet ikke vil kunne skade internationale naturbeskyttelsesområder

Kommunen meddeler på denne baggrund dispensation til ansøgte. Du kan finde en uddybende redegørelse for afgørelsen i bilag 2.

Annoncering
Afgørelsen er annonceret på Odsherred Kommunes hjemmeside:
http://www.odsherred.dk/kommuneinformationer/afgoerelser

Sagens videre forløb
Hvis du har spørgsmål til afgørelsen, er du velkommen til at kontakte naturteamet på tlf. 59 66 60 41 eller mail natur@odsherred.dk.

Venlig hilsen

Jan Fischer Rasmussen
Natursagsbehandler

Kopi sendt til:

- Miljøstyrelsen, mst@mst.dk
- Naturstyrelsen Midtsjælland, msj@nst.dk
- Slots- og Kulturstyrelsen, post@slks.dk
- Museum Vestsjælland, plan@vestmuseum.dk
- Friluftsrådet, fr@friluftsraadet.dk; kreds14@friluftsraadet.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk; dnodsherred-sager@dn.dk; hg@eco-forum.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk; odsherred@dof.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, post@sportsfiskerforbundet.dk; lbt@sportsfiskerforbundet.dk; nordkysten@sportsfiskerforbundet.dk
- Danmarks Jægerforbund, post@jaegerne.dk
- Danmarks Kulturarvs Forening, post@kulturarvsforening.dk
- Dansk Botanisk Forening, Naturbeskyttelsesudvalget, nbu@botaniskforening.dk

Bilag 1. Kort med projektets placering i forhold til beskyttet natur.

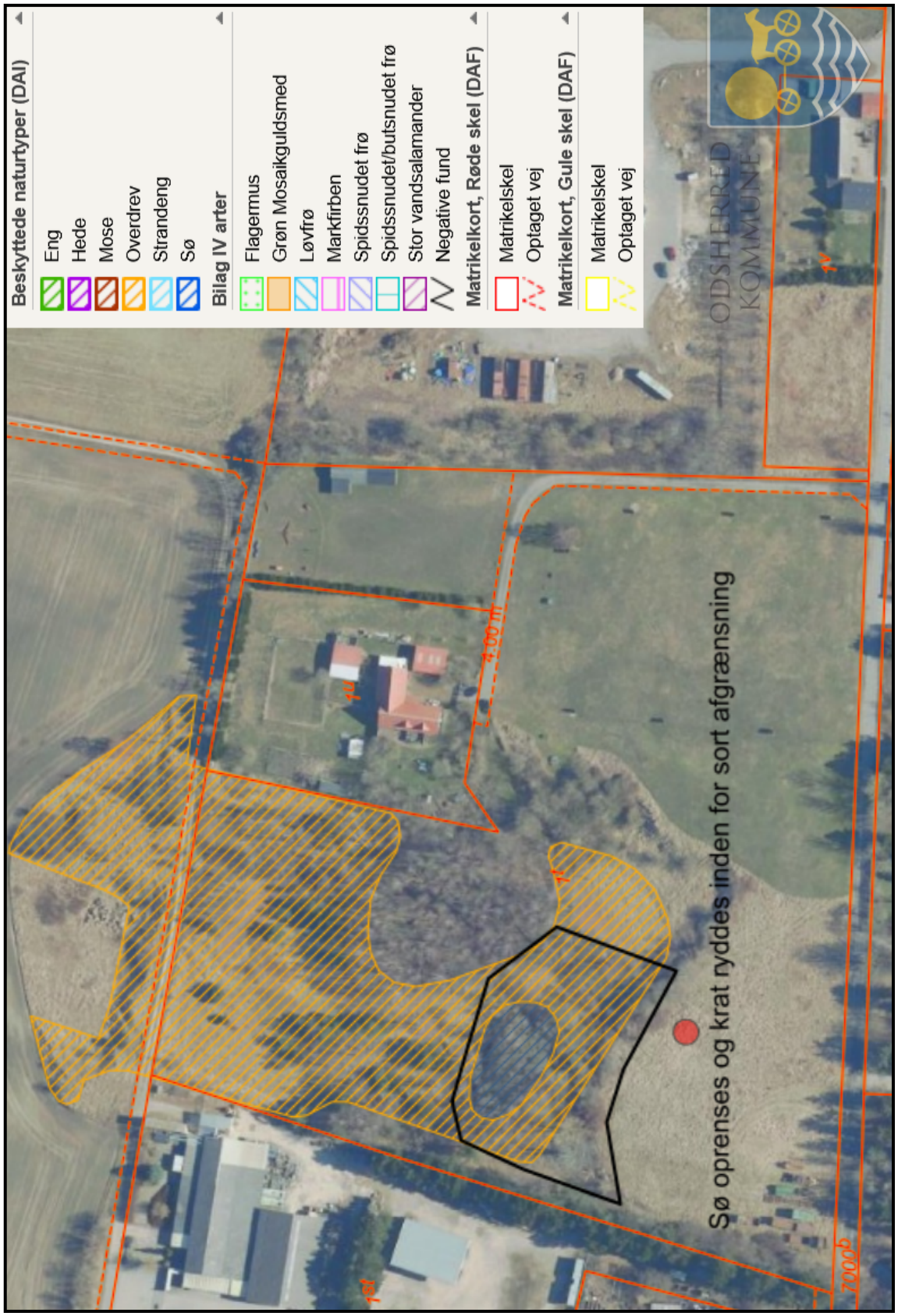

Bilag 2. Redegørelse
Odsherred Kommune blev i 2020 opmærksom på, at der kunne være en konflikt mellem gennemførelsen af to lokalplaner i Højby og beskyttelsen af levesteder for strengt beskyttede arter – altså arter omfattet af habitatdirektivets bilag IV.

Kommunen bestilte derfor konsulentfirmaet NIRAS til at udføre en kortlægning af arternes levesteder i området og til at vurdere hvilke afværgeforanstaltninger, der skal til, for at sikre den vedvarende økologiske funktionalitet af levestederne for bilag IV arter i området syd for Højby når lokalplanområderne bebygges.

NIRAS påviste i forbindelse med undersøgelsen i 2021 yngleforekomster af stor vandsalamander, som er en af de strengt beskyttede arter, i søen på matrikel 24d, Højby By, Højby og i søen på matrikel 1t Ellinge Hgd., Højby. På matrikel 24d var arten meget fåtallig, ved undersøgelsen fandtes blot et enkelt æg, mens der på matrikel 1t var tale om en mere betydelig forekomst.

En gennemførelse af lokalplan 2020-03 – Boligområdet mellem søerne, Højby, som omfatter matrikel 24a Højby, Højby, betyder, at der skal anlægges en adgangsvej til lokalplanområdet i den østlige rand af matrikel 24d, som ligger umiddelbart nord for lokalplanområdet. Anlæggelse af vejen vil betyde rydning af et krat øst for søen på matrikel 24d.

NIRAS vurderede i rapporten, som Odsherred Kommune modtog i september 2021, at krattet på matrikel 24d muligvis er rasteområde for bestanden, som yngler i søen, og at anlæggelse af vejen således kan skade et rasteområde for stor vandsalamander.
NIRAS-rapporten konkluderede, at anlæggelse af vejen derfor forudsætter, at der gennemføres afværgeforanstaltninger, der sikrer, at den vedvarende økologiske funktionalitet opretholdes.

Figur 1 Området hvor skade på et rasteområde for stor vandsalamander ikke kan udelukkes

NIRAS-rapporten beskriver 3 muligheder for at lave de nødvendige afværgeforanstaltninger:

1. Anlæggelse af nye rastemuligheder på matrikel 24d Højby By, Højby.
2. Forbedring af ynglemuligheder på matrikel 1t Ellinge Hgd, Højby.

3. Etablering af en ny sø, der kan fungere som levested for arten, i området mellem eller nær de to forekomster.

Da bestanden på matrikel 24d vurderes at være meget lille, og da lokaliteten er et ret dårligt levested for stor vandsalamander på grund af forekomst af fisk i søen og begrænsede rastemuligheder i nærområdet, anbefaler NIRAS ikke den første af disse muligheder.

Odsherred Kommune vurderer, at det er meget vanskeligt at finde en velegnet placering af et nyt ynglevandhul, og har på den baggrund valgt at gå videre med mulighed 2, altså forbedringer af det eksisterende levested på matrikel 1t Ellinge Hgd, Højby.

Matrikel 1t Ellinge Hgd, Højby ejes af Odsherred Kommune. Der er tale om en tidligere grusgrav med en lille, meget lavvandet sø (dybde <0,5m og ofte udtørrende) omgivet af overdrev og af fugtig skov. Selve søen er stærk tilgroet med især Bånd-Pil men også Grå-Pil. Søen har et areal på 500-600 m^2.

En rydning af vedplanter på sydsiden af søen og i selve søen samt oprensning af aflejret organisk materiale vurderes at medføre, at søen bliver et væsentligt bedre og mere langtidsholdbart levested for stor vandsalamander. Samtidigt er det vigtigt at bevare et tilstrækkeligt stort område med fugtig skov og krat nord og øst for søen, da krattet vurderes at være det væsentligste rasteområde for de salamandre, som yngler i søen. Derfor begrænses rydning til området syd for søen samt søens umiddelbare omgivelser i de øvrige retninger. Lidt nord for søen findes højere liggende delarealer med mere overdrevspræget vegetation. Odsherred Kommune vurderer, at disse er uvæsentlige som rasteområde for stor vandsalamander, hvorfor beskyttelsen af arten ikke er i modstrid med en eventuel senere rydning af hensyn til overdrevsvegetationen og til en anden bilag IV art nemlig markfirben, som findes i denne del af området.

Projektet vil omfatte:

- Rydning af alle vedplanter inden for den sorte afgrænsning på kortet i Bilag 1.
- Optrækning af alle rødder af Pil i søen og på bredden.
- Oprensning af søen ved afgravning af op til ½ m sediment.
- Udlæg af 3-5 bunker stammer af det ryddede som supplerende rasteområder for stor vandsalamander tæt ved søbredden.
- Bortkørsel af det øvrige ryddede vedmateriale.
- Udlægning af det opgravede sediment på dele af matrikel 1t, der ikke er beskyttet natur eller i øvrigt har væsentlige naturværdier, og som heller ikke bruges af schæferhunde-klubben.
- Afdækning med dug af en bestand af Japanpileurt på den nordvendte skråning syd for søen.

Ansøgningen berører et område, der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, stk. 1/2/3. Det betyder, at tilstanden ikke må ændres. Efter naturbeskyttelsesloven § 65 kan kommunen, i særlige tilfælde, meddele dispensation fra denne bestemmelse.

Luftfotos viser, at grusgraven blev færdiggravet omkring 1980, og at den sydlige del af matriklen, hvor det afgravede materiale fra søen vil blive udlagt, består af opfyld udlagt i løbet af 1980erne. Opfyldsområdet har i dag en ensformig vegetation domineret af Draphavre.

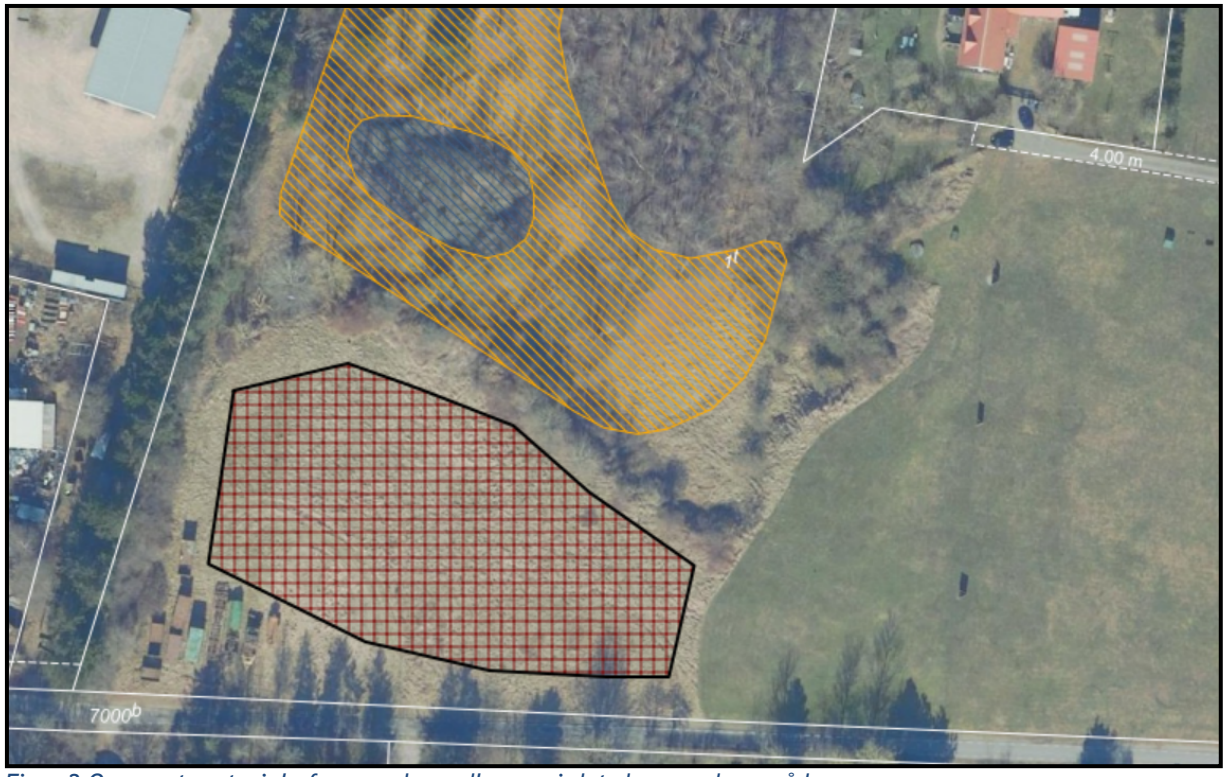

Figur 2 Opgravet materiale fra søen kan udlægges i det skraverede område

Formålet med naturbeskyttelsesloven er at værne om landets natur og miljø ved bl.a. at beskytte en række naturtyper mod tilstandsændring. Kommunen kan i særlige tilfælde dispensere til tilstandsændringer. Dette gælder, hvor indgreb har til hensigt at forbedre naturkvaliteten. I dette tilfælde vurderer Odsherred Kommune, at søen med rydningen og en lille uddybning vil blive et væsentligt bedre levested for ikke blot stor vandsalamander men også for vandplanter og vandinsekter som guldsmede.

Natura 2000 og Bilag IV-arter
Arealet indgår ikke i et internationalt beskyttelsesområde (Natura 2000). Det nærmeste Natura 2000-område (natura 2000 område 154 - Sejerø Bugt, Saltbæk Vig, Bjergene, Diesebjerg og Bollinge Bakke) ligger i en afstand af omkring 6,5 km. Det er kommunens vurdering, at det kan udelukkes at projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, vil påvirke dette eller andre Natura 2000-områder væsentligt.

Stor vandsalamander er den eneste bilag IV art, der er konstateret i projektområdet, mens markfirben findes på matriklens nordlige del, der ikke berøres af indgrebene. Stor vandsalamander vil få forbedrede levevilkår som følge af projektet, mens markfirbens levesteder i området ikke berøres eller påvirkes.

Spidssnudet frø er ikke konstateret på matriklen, men findes flere steder i nærområdet. Projektet vil uden tvivl forbedre søen som potentielt levested for spidssnudet frø. Det er derfor muligt, at den vil indvandre til området og begynde at yngle i søen, når projektet er gennemført. Odsherred Kommune vurderer, at søen pga. af den ringe dybde og det ophobede organiske materiale ikke er egnet som overvintringssted for brune frøer. Søen kan derfor oprenses i vinterperioden.

Udover de nævnte tre arter vurderer Odsherred Kommune, at der i området kan forekomme arter af flagermus men ikke yderligere arter omfattet af bilag IV. Ved en besigtigelse 17. november 2022 blev der ikke fundet hule træer, træer med spættehuller eller træer med andre strukturer (fx løs

bark), der kan være levested for flagermus. Odsherred Kommune vurderer derfor, at det kan udelukkes, at projektet kan skade yngle- eller rasteområder for flagermus.

Samlet set vurderer kommunen således, at projektet ikke vil kunne skade plantearter omfattet af habitatdirektivets bilag IV eller levesteder for dyrearter omfattet af samme men tværtimod forbedre levestedet for stor vandsalamander og eventuelt spidssnudet frø.

Bilag 3. Klagevejledning
Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til Odsherred Kommune, der har truffet afgørelsen.

Klagefristen er 4 uger fra den dato, som afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Odsherred Kommune i Klageportalen. Privatpersoner skal ved klage betale et gebyr på 900 kr. Virksomheder og organisationer skal betale et gebyr på 1.800 kr. Klagegebyr opkræves af Nævnenes Hus. Betaling af klagegebyr sker ved elektronisk overførsel eller ved giroindbetaling. Gebyr skal indbetales inden for en fastsat frist. Hvis gebyret ikke indbetales inden udløbet af fristen, afvises klagen.

Hvis du ikke kan bruge Klageportalen på grund af eksempelvis handicap, sprogvanskeligheder, problemer med digitale medier, psykiske lidelser eller fordi du er socialt udsat, så kan du sende en anmodning om fritagelse for brug af Klageportalen til Nævnenes Hus, Toldboden 2, 8800 Viborg eller som mail til nh@naevneneshus.dk. I din anmodning til nævnet skal du oplyse hvis du allerede er fritaget fra at bruge Digital Post af kommunen. Når du ansøger om at blive fritaget for brug af klageportalen, er det vigtigt, at du giver Odsherred kommune besked om det.

Klageberettigede:

- Adressaten for afgørelsen
- Ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører
- Offentlige myndigheder
- Lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen
- Landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø
- Landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Hvis du ønsker at indbringe denne afgørelse for en domstol, skal retssagen være anlagt inden 6 måneder efter, at du har modtaget afgørelsen jf. § 88, stk. 1 i naturbeskyttelsesloven.